

Susanna Raulio

19.5.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö VN/14479/2022-MMM-1

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maitotuotteiden, hedelmien ja vihannesten koulujakelutuesta lukuvuonna 2022-2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

3 § Tukikelpoiset maitotuotteet

THL pitää tärkeänä nykyistä käytäntöä, jossa koulujakelutukea myönnetään maidon, piimän, muiden hapanmaitotuotteiden ja juustojen osalta vain niille tuotteille, jotka ovat ravitsemussuosituksen mukaisia ja täyttävät niissä määritetyt tuotekohtaiset kriteerit rasvapitoisuuden, suolan ja sokerin osalta, sekä korostaa D-vitamiinitäydennyksen olevan Suomessa tärkeä tuen kriteeri.

4 § Tukikelpoiset hedelmät ja vihannekset

Vihannes- ja hedelmätuen piiriin kuuluvat syyslukukaudella tuoreet tai pakastetut herne, kurkku, tomaatti, lanttu, porkkana, valkokaali, kukkakaali, omena, herukat, mansikka, mustikka, vadelma, puolukka ja näiden marjojen marjaseokset. Pidämme kannatettavana kukkakaalin lisäämistä tukikelpoisten kasvien joukkoon, mutta ehdotamme lisäksi tuen piiriin lisättäväksi kotimaisen päärynän, sekä tuorepaloina hyvin toimivan kyssäkaalin ja nauriin. Näiden kasvien kotimainen saatavuus on syyskaudella hyvä ja niiden lisäämiseksi tukikelpoiseksi tuotteeksi on tullut toivetta tuen hakijoilta. THL kannattaa tuen laajentamista uusiin kasviksiin, sillä mahdollisimman monipuolisen valikoiman kautta lasten ja nuorten makutottumuksiin voidaan vaikuttaa.

Markkinajärjestelyasetuksen 23 artiklan 6 kohdan mukaan jaettavat tuotteet eivät saa sisältää mitään seuraavista: lisätty sokeri, lisätty suola, lisätty rasva, lisätyt makeutusaineet tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1333/2008 määritellyt lisätyt keinotekoiset arominvahventeet E 620-E 650. *Siinä määritellysti jäsenvaltio voi päättää, saatuaan terveyst- ja ravitsemusasioista vastaavilta kansallisilta viranomaisiltaan asianmukaisen luvan kansallisten menettelyjensä mukaisesti, että tukikelpoiset tuotteet saavat sisältää vähäisiä määriä lisättyä sokeria, lisättyä suolaa ja/tai lisättyä rasvaa.*

Edelliseen viitaten THL esittää poikkeusta kotimaisiin marjoihin lisätyn sokerin osalta. Tukikelpoisiin marjoihin sekä niitä sisältäviin marjaseoksiin voitaisiin lisätä vähäisiä määriä sokeria noudattaen samalla johdonmukaisesti lapsia ja nuoria koskevia ruokailusuosituksia. Varhaiskasvatuksen ruokailusuosituksessa (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-992-7>) todetaan sokerin käytöstä: ”Lisättyä sokeria voidaan käyttää *vähäisessä määrin* mm. happamuuden tai karvauuden taittamiseen marjaruoissa (esim. puolukka- ja herukkaruoat)... ja hapanmaitotuotteiden marjalisäkkeissä”. Kouluruokailusuosituksessa (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-791-6>)

Susanna Raulio

19.5.2022

todetaan seuraavasti: ”Lisättyä sokeria voidaan käyttää *vähäisessä määrin* happamuuden tai karvauuden taittamiseen marjaruoissa”. Toisen asteen oppilaitosten ruokailusuosituksessa (<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020041416360>) todetaan: ”Marjaruokalajit voidaan *makeuttaa kevyesti*, esimerkiksi 5 g lisättyä sokeria/100 g”.

9§ Tukikausi

THL pitää ongelmallisena asetusluonnoksessa esitettyä hedelmien ja vihannesten tukikauden lyhyempää kestoja maitotukeen verrattuna. Esitämme, että tukikausi keväällä jatkuisi ainakin touko-kesäkuulle, joka mahdollistaisi kotimaisen kasvituotannon kevätsezonin hyödyntämisen. Yhtenäinen tukikausi myös yksinkertaistaisi tuen hakemista, joka on koettu jossain määrin haasteelliseksi.

Tukikausi kirjattaisiin siis seuraavasti:

- 1) *Koulujakelutukea voidaan myöntää: Syys- ja kevätlukukauden aikana toimitetuille maitotuotteille, hedelmille ja vihanneksille.*

Jos tukikauden pidentämiseen ei ole resursseja, ehdotamme, että kevään tukikausi alkaisi kasvisten osalta myöhemmin, mutta jatkuisi kevätlukukauden loppuun asti.

Huomautamme lopuksi asetuksessa käytetystä termistöstä; *vihanneksilla* ymmärretään yleisesti tarkoitettavan lehtivihanneksia, tomaattia ja kurkkua. *Hedelmiin* luetaan kansainvälisesti mukaan marjat, mutta Suomessa puhutaan vakiintuneesti *marjoista ja hedelmistä*. Koko ryhmästä, mukaan lukien vihannekset, juurekset, marjat ja hedelmät käytetään sanaa *kasvikset*. Koulujakelutukeen liittyvässä tiedottamisessa ja tuen käyttöä koskevissa ohjeissa on näkemyksemme mukaan syytä käyttää Suomessa vakiintuneita termejä.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osastojohtaja

Tiina Laatikainen